

Innspill nasjonal strategi for folkemusikk og folkedans

Viser til invitasjon til å komme med innspill til nasjonal strategi for folkemusikk og folkedans. Viken fylkeskommune ved fylkesrådet, vedtok følgende innspill til strategien i sitt møte 19.11.2020:

«Viken fylkeskommune sender følgende innspill til nasjonal strategi for folkemusikk og folkedans:

Viken er Norges tetttest befolkede region med 1,2 millioner innbyggere. Innen rammen av denne regionen finnes flere sterke produksjons- og formidlingsmiljøer innen folkemusikk og folkedans, både frivillig kulturliv og profesjonelle aktører.

Styringsverktøyene for kunst- kulturarbeidet i Viken fylkeskommune er disse tre dokumentene:

- [Kulturplan for Akershus 2016-2023 \(A\)](#)
- [Kunst- og kulturstrategi for Buskerud 2019-2022 \(B\)](#)
- [Regional plan for kultur 2018-2029 Østfold \(Ø\)](#)

Inntil det vil bli laget en ny kulturplan gjelder de nevnte vedtatte planer.

1)Hvilke tiltak, virkemidler og ordninger rettet mot folkemusikk- og folkedansfeltet finnes og forvaltes av kommunene (innenfor fylkeskommunen) og av fylkeskommunen?

Viken har landets fleste og kanskje beste kulturskoler med den store regionale talentsatsningen UngMusikk som fellesprosjekt. Her samarbeider fylkeskommunen med kommunene og Norges musikkhøgskole, for å styrke båndene mellom den lokale musikkopplæringen i kommunene og den nasjonale opplæringen i musikk.

Viken huser 12 videregående skoler med musikk, dans og drama og er den største aktøren i Den kulturelle skolesekken (DKS), som både gir store kulturopplevelser og tusenvis av utøveroppdrag. Formidling av folkemusikk og folkedans er også en del av dette.

Fylkeskommunen støtter både institusjoner som Folkemusikkveka i Ål og kompetansemiljøer som Folkemusikksenteret i Sigdal, men det gis også profesjonelle folkemusikkutøvere oppdrag

KULTUR Avdeling for kunst og kultur

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

gjennom Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken. Musikkrådene i Akershus og Østfold mottar midler til felles folkemusikksatsing.

Viktig for folkemusikk og folkedans er også et sterkt og stort frivillig musikkliv. Musikkrådene i Viken organiserer over 25 000 aktive musikkinteresserte innen kor, korps, orkester, folkemusikklag, trekspillklubber, storband og pop/rock/jazz-grupper.

Dette utgjør et stort volum i frivillig sektor og det sysselsetter mange musikere gjennom omfattende voksenopplæringsvirksomhet. Fylkeskommunen gir tilskudd til musikkrådene som også produserer en lang rekke konserter i sosiale institusjoner - ofte med søkelys på folkemusikk fra regionen.

Viken fylkeskommune gir også tilskudd til samarbeidsorganene for folkemusikk og folkedans i Buskerud folkemusikklag og SAFFA (Samarbeidsorganet for folkemusikk og folkedans i Akershus) som organiserer 70 spelemannslag og danselag.

Viken fylkeskommune samfinansierer en egen folkemusikkonsulent knyttet til Akershus Musikkråd/dokumentasjonssenteret i Akershus og Østfold Musikkråd. Her legges det vekt på innsamling og formidling av en rik folkemusikkarv. Det kan her høres gamle opptak, finnes noter og se aktuelle filmopptak. Viken har mange sterke profesjonelle utøvermiljøer innen folkemusikk og folkedans.

Det finnes søkbare midler innen festivalfeltet, kulturproduksjoner, regionale utviklingsmidler, publikumsutvikling og internasjonalt kulturarbeid. Innenfor rammen av alle de nevnte ordningene, treffer virkemiddelapparatet også folkemusikk og folkedans. Det arbeides nå med harmonisering av virkemidler og tilskuddsordninger fra de tre gamle fylkeskommunene. Det er viktig at det kommer en nasjonal strategi for folkemusikkfeltet som kan gi noen signaler for arbeid med kommende strategiarbeid for kunst og kultur i Viken fylkeskommune.

Som i alle stilarter er musikken i dag preget av sjangerglidninger. Det ser man blant annet i grenselandet folkemusikk/jazz/pop og tilskudd omfatter derfor også prosjekter og satsinger der vi ser at folkemusikk og folkedans er viktige elementer i integrering. Ferdigheter, interesse og kompetanse på ulike kulturers tradisjoner er noe som kan skape gjensidig interesse og respekt. Tabanka Dance Ensemble med utspring i Nittedal, belyser vår samtid gjennom en tydelig Afro-Norsk identitet. De ble nettopp belønnet med Bergesen kulturpris for sitt ved sitt sterke engasjement for ungdom fra minoritetsmiljøer – og sin høye kvalitet på scenekunsten, dansen og musikken går det frem i uttalelse fra juryen.

SPRANG – landsdelsscene for dans har blitt bygget som et tilbygg til Ål kulturhus gjennom statlig, fylkeskommunalt og kommunal finansiering. Det arbeides fra kommunes side for å få på plass offentlig finansiering av driften av landsdelsscenen og Viken fylkeskommune ser det som naturlig at statlige myndigheter er med på en finansiering av denne landsdelsscenen. Tiltaket driftes nå av kommunale midler samt et treårig prosjekttilskudd fra Viken fylkeskommune.

2)Hva opplever fylkeskommunen og kommunene innenfor at er de berørte aktørene sine behov og utfordringer?

Det er for få arenaer der folkemusikk og folkedans blir formidlet. Disse er gjerne knyttet til miljøer og enkeltkommuner.

Utdanningen av lærere i kulturskolen er i hovedsak knyttet til klassisk musikk og rytmisk musikk. Dette gjør at de fleste kulturskolelærere har begrenset kunnskap om folkemusikk og folkedans. Det samme gjelder lærere i grunn- og videregående skole, selv om elevene har krav på opplæring i norsk folkemusikk ifølge Opplæringsloven. De nye lærerplanene omtaler norsk folkemusikk i den generelle delen, her er det behov for kursing.

Folkemusikksenteret i Buskerud og Musikkrådene i Akershus og Østfold er kompetansemiljøer for folkemusikk og folkedans som aktivt ønsker å avhjelpe lærere i grunnskolen og videregående skole med undervisning og innføring i norsk folkemusikk i møte med profesjonelle utøvere.

3) Ser fylkeskommunen i dag muligheter for effektivisering og/eller bedre utnyttelse av fellesskapets ressurser innenfor dette feltet?

Viken fylkeskommune vil peke på tre områder det er naturlig å vurdere i denne sammenheng. Punktene A og B nedenfor er tiltak som kan gjennomføres lokalt og regionalt men det ansees allikevel relevant som innspill til en nasjonal strategi, med definisjonen av nasjonalt som summen av statlig, regional og lokal innsats. For å få i gang tiltak på dette feltet vil det også være behov for statlige stimuleringsmidler:

A) Samordna innsats (organisering)

Å se på organiseringa av folkemusikkonsulentene kan være naturlig når man ønsker å utarbeide ny politikk på området. Selv om folkemusikkmiljøene i gamle Buskerud og Akershus samarbeider, er den ene organisert gjennom Buskerudmuseet og den andre gjennom Akershus Musikkråd. De har ulike finansieringsmodeller og representerer små og sårbare miljøer

B) Kunnskap, bevisstgjøring og formidling

Linjefaget Musikk, Dans og Drama på videregående skole har et stort ansvar for kunnskapsformidling. Bare i Viken er det rundt 250 avgangselever i året. En samordnet innsats for å øke kompetanse hos lærere vil kunne styrke feltets plass i undervisningsåret.

I samarbeid med fylkeskommunen bør folkemusikk- og folkedansmiljøene lage en kartlegging av ressurspersoner som er ansatt i skoler og kulturskoler og bruke dem aktivt i formidling i hele fylket.

C) Forskning og forvaltning

Ifølge årsmeldingen til Folkemusikksenteret i Sigdal ble det ikke drevet forskning av folkemusikk i 2019. Folkemusikkarkivet er åpent for besøk og til bruk for interesserte forskere, er det ikke digitalisert, hvilket er en stor begrensning.

Miljøet peker selv på behov for en samlet plan for innsamling, digitalisering, arkivering og utlån. Det er behov for en ny struktur, mer samarbeid og kompetanseutvikling. Dette må bli en sentral del av regjeringens strategi for folkemusikk og folkedans.

Avslutningsvis vil Viken fylkeskommune understreke at en nasjonal strategi for folkemusikk og folkedans er viktig og nødvendig. Det er viktig at staten satser på dette området som består av aktører med relativt trange rammer. Samtidig vil Viken fremheve behovet for at staten setter fylkeskommuner og kommuner i stand til å ivareta sin del av den nasjonale politikken på området.»

Jon Endre Røed Olsen

Avdelingsjef kunst og kultur